

Blahořečení je fuška

Don Pierluigi Cameroni je postulátor salesiánských beatifikačních a kanonizačních kauz a pracuje v generálním domě při bazilice Sacro Cuore v Římě. U příležitosti završení první fáze procesu blahořečení P. Ignáce Stuchlého jsme s ním na začátku června během semináře o Ignáci Stuchlém na Velehradě natočili rozhovor. V životě českého Božího služebníka zdůrazňuje jeho příspěvek pro výchovu a evangelizaci nových generací, čímž může být také inspirací pro nadcházející biskupskou synodu v Římě, věnovanou mládeži a její výchově k víře a k rozlišování životního povolání.

Ocitli jsme se na konci druhé fáze přípravy procesu blahořečení P. Ignáce Stuchlého. Mohl bys nám, otče Pierluigi, krátce říci, jaké jsou jednotlivé kroky, nezbytné k završení beatifikačního procesu?

Nejprve je třeba posbírat všechny materiály, jako jsou svědecké výpovědi, životopisné důkazy, doklady pověsti svatosti toho kterého Božího služebníka. To je první krok. Probíhá bádání na diecézní úrovni v diecézi, v níž Boží služebník zemřel.

Nestačí tedy sbírat důkazy v rámci kongregace, ale je třeba zapojit diecézi...

Ano, samozřejmě, jde o diecézní proces, který v případě Ignáce Stuchlého probíhal v letech 1993-2001. Jakmile je tento krok dokončen, přechází do Říma, kde je třeba vypracovat tzv. Positio super virtutibus (Pojednání o ctnostech). A nyní jsme právě v tomto bodě, na konci druhého kroku: dokončili jsme a vytiskli toto Pojednání. To bude prostudováno historiky, teology a příslušnými kardinály z Kongregace pro svatořečení. Teprve pak může papež vydat dekret o ctihodném - příslušný svědek je prohlášen za ctihodného. K blahořečení je zapotřebí zázrak...

Pokud nejde o mučedníka...

Ano, přesně. Celá křesťanská komunita by se měla zapojit a prosit o milost zázraku.

To ovšem vyžaduje úsilí, námahu, nutnost zveřejnění životopisu atd....

Jistě, občas se setkáme s případy velkých mužů a žen, ale jejich životopisy a skutky nejsou dostatečně studovány a zkoumány. Proto také jsme se sešli tady na Velehradě, abychom podnítili toto úsilí o poznání vašeho zakladatele.

Zpátky k donu Ignáci Stuchlému...

V Římě se od roku 2013 jeho kauza poněkud zpomalila, protože nebyli vhodní lidé, kteří by pokračovali v přípravě procesu blahořečení. Kauzy jsme se ujali znovu zhruba před třemi lety s velkou pomocí salesiána Petra Zelinky, který v té věci hodně prospěl. Je třeba také zmínit velkou práci, kterou odvedla dr. Lodovica Zanet a po dvou třech letech jsme konečně mohli uzavřít tento první stupeň procesu. Positio v červnu 2018 předáme kardinálu Amatovi - bude u toho také hlavní představený a doufám, že bude moci přijet také provinciál Petr Vaculík.

Jaký je význam tohoto procesu pro Salesiánskou rodinu?

Je velmi důležitý, protože odkazuje k počátkům českého salesiánského díla. Ignác Stuchlý reprezentuje generaci, která přijala salesiánské charisma od první generace těch, kteří se ještě setkali s Donem Boskem. A Ignác Stuchlý dokázal předat toto salesiánské charisma zase dalším generacím.

Je dobré zdůraznit provázanost s jinými osobnostmi, se kterými se Ignác znal - ať už je to polský primas kardinál Augustin Hlond, olomoucký arcibiskup Antonín Cyril Stojan či P. Titus Zeman.

Dobře už tedy znáš životopis zakladatele českého salesiánského díla. Které jeho ctnosti bys vyzvedl jako inspirativní pro dnešní dobu?

Pro dnešní dobu by don Stuchlý mohl být, jak říká také papež František, příkladem prostého člověka, který ukazuje, že „všichni jsme povoláni ke svatosti“. Je pravda, že v případě svatých jde o jakousi „vzorovou svatost“, ale podle papeže Františka spočívá svatost také v prostotě poctivé práce a běžného života. Pro faráře, diecézní kněze, ale i zasvěcené osoby by mohl být vzorem sebedarování vlastního poslání s velkým entusiasmem, ale také s velkými obětmi. Navíc v letošním roce slaví církev synod o mládeži a don Ignác byl velkým svědkem lásky k mladým. Stále znovu byl schopen a ochoten vychovávat je k víře, což není málo. Aktuální je i jeho další odkaz pro dnešek: dokázal ve svém životě uskutečnit duchovní otcovství a napodobit Dona Boska takovým způsobem, že bývá nazýván „český Don Bosco“.

Vidíme to především z jeho dopisů...

Ano, z dopisů, ale také z jeho skutků, z životních rozhodnutí. Když tady začínal, bylo tu spousta mladých povolání k zasvěcenému životu. Musel je doprovázet, pomáhal jim rozlišovat, orientovat se v životě při rozhodování pro zasvěcený život, pro život salesiánský. To je také jeho velký přínos: jeho schopnost rozlišovat.

Asi se nevěnoval jenom řízení kongregace a administrativě...

Jistě, uměl sice dobře vést s respektem k osobám, které vedl v různých situacích, ale mě se velice dotklo, jak se pořád snažil vstupovat do osobních vztahů s každým člověkem. On totiž ještě v mládí zažil první salesiány a pochopil, že osobní vztahy jsou základem dobrých rozhodnutí a orientace pro mladého člověka.

Jaká byla jeho pokora? Dostal například doporučení od dona Ruy: Tvé misie budou na severu!

Jeho pokora měla dvě úrovně: Zaprvé dobře poznal sebe samého, své schopnosti, ale i své meze. Byla to ovšem pokora orientovaná k víře. Když mu tedy přikázou některé věci, on uvěří - a koná. Zdá se mi tedy, že v tom nebyla pasivní pokora, ale pokora, při níž chápe své limity, ale když pochopí, že je to Boží vůle, stane se to jeho rozhodnutím. Nebylo to nějaké podvolení, ale pokora, zakořeněná ve víře. Dokázal jedinečným způsobem ztělesňovat duchovní otcovství Dona Boska vůči všem, s nimiž se setkával - zejména vůči mladým lidem a spolubratrům salesiánům. Jeho život je svědectvím člověka pokoje a smíření, který dovede překonat rozdělení, nacionalismus a jiné mrzutosti. Učí nás být lidmi, kteří budují vzájemné porozumění a společenství.

Jak více zapojit Salesiánskou rodinu do celého procesu blahořečení?

Jak už jsem říkal také při semináři, kauza nějakého svatého „roste“, pokud má širší záběr - tedy v rámci Salesiánské rodiny, místní církve. Čím více lidí se zapojí, tím lépe. Samozřejmě jsou různé pohledy na věc, někdo vnímá dona Ignáce tak, druhý onak, někoho zajímá spíš historické pozadí, jiného jeho práce pro povolání, další se zajímá o jeho lidskou osobnost. Důležité je, aby se lidé zapojili v různých složkách Salesiánské rodiny, na naší škole, ve farnostech, v rodinách...

A snad také salesiáni!

(smích) Jasně, jak jinak! Určitě nebudou stačit všechny procesuální kroky kanonické, legislativní atd., které jsou zapotřebí. Bez pastoračního doprovázení, to nejde. Dona Stuchlého je třeba poznat v kontextu jeho doby a umět ho interpretovat pro dnešek v jeho aktuálnosti.

Jaký zázrak by byl zapotřebí?

Slovo zázrak znamená, že to musí být něco mimořádného. Musí to být tedy nějaký zásah, který nelze vědecky vysvětlit. Zázraky, o nichž je možné uvažovat, jsou pouze ty, které je možné nějak prokázat. Jde především o uzdravení - nejde tedy například o morální zázraky. Při uzdravení musí jít o zlepšení trvalé, prokazatelné, velmi pečlivě ověřené nezávislými lékaři. Takové zázraky se díky Bohu dějí - což vidíme například skoro u každého blahořečení nebo svatořečení, protože za tím stojí nějaký zázrak. Při zázraku je třeba také prokázat, že k němu došlo na přímou přímluvu daného Božího služebníka nebo služebnice. Musí zde být souvislost mezi příčinou a následkem. Církev pak považuje zázrak za potvrzení shůry, že služebník žil svatým životem. Když čteme evangelia, dočteme se o řadě zázraků. Víra se totiž vyjadřuje prostřednictvím zázraků.

Ty, don Pierluigi, se věnuješ především kauzám salesiánských služebníků Božích?

Ano, ale je jich čím dál víc, tak je to pořádná fuška! A navíc jsou do mé gesce svěřování svatí také „odjinud“ než ze Salesiánské rodiny. Ale baví mě to, protože vidím, jak ze svatosti Dona Boska vyrostl veliký strom svatosti. Máme před sebou příběh svatosti, který začal Donem Boskem, ale zasahuje i do dneška. Zabýváme se například kauzami osob, které zemřely před deseti lety. Jsou mezi nimi muži, ženy, zasvěcené osoby, laici, biskupové, mučedníci, staří i mladí. Je to Boží lid vyrostlý ze salesiánské svatosti.

Zdeněk Jančařík